

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

1^η Έκθεση Προόδου ΕΣΠΑ 2014-2020

Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2017

Μονάδα Β' «Σχεδιασμού και Αξιολόγησης»

Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ

Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Πλαίσιο εκπόνησης της Έκθεσης Προόδου

- Σύμφωνα με το άρθρο 52 του Καν. ΕΕ 1303/2013: «Έως τις **31 Αυγούστου 2017** και τις **31 Αυγούστου 2019**, το κράτος μέλος υποβάλλει στην Επιτροπή έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2016 και τις 31 Δεκεμβρίου 2018 αντίστοιχα»
- Σύμφωνα με α) τον Νόμο 4314/2014, την αρ. 23, β) την ΥΑ με Αριθμ. 61434/ΕΥΣΣΑ1417 «Συγκρότηση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014–2020» και την γ) την ΥΑ με Αριθμ. 69136/ΕΥΘΥ627, η **Μονάδα Β' «Σχεδιασμού και Αξιολόγησης» της ΕΥΣΣΑ** είναι αρμόδια για τη σύνταξη των εκθέσεων προόδου του ΕΣΠΑ, σε συνεργασία και με τις λοιπές υπηρεσίες της ΕΑΣ, ενώ η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014–2020 τις εγκρίνει πριν αυτές αποσταλούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Η έκθεση καταρτίζεται σύμφωνα με το **υπόδειγμα** που παρατίθεται στο παράρτημα Ι του Εκτελεστικού Κανονισμού ΕΕ 2015/207 της Επιτροπής και υποβάλλεται με δομημένα στοιχεία για κάθε υποενότητα και όριο χαρακτήρων
- Η έκθεση προόδου του 2017 εκπονήθηκε με εσωτερικούς πόρους της ΕΥΣΣΑ και με την συνεισφορά των υπόλοιπων υπηρεσιών της ΕΑΣ όπως επίσης και των ΕΥΔ ΠΑΑ & ΕΥΔ ΕΠΑΛΘ, και τέλος της Γεν. Δ/σης Οικονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών για τα μακροοικονομικά δεδομένα
- Στοιχεία και πληροφορίες πολιτικού σχεδιασμού και αλλαγών στις αναπτυξιακές ανάγκες ζητήθηκαν και ελήφθησαν από όλα τα κρίσιμα Υπουργεία και τις Γεν. Γραμματείες

Περιεχόμενο, διαπιστώσεις και βασικά ευρήματα της 1^{ης} Έκθεσης Προόδου του ΕΣΠΑ 2014 - 2020

A) Αλλαγές στις αναπτυξιακές ανάγκες της χώρας

Οι νέες αναπτυξιακές προκλήσεις επηρεάζονται από:

- α) τις εξελίξεις της οικονομικής και πολιτικής συγκυρίας και
- β) από τις νέες στοχεύσεις της οικονομικής και αναπτυξιακής πολιτικής

Οι νέες αναπτυξιακές προκλήσεις είναι :

- Η διατήρηση της βιωσιμότητας του **ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών** που εξυπηρετείται από τους Θεματικούς στόχους 1, 2, 3, 4 και 8
- Η διατήρηση της **εξισορροπημένης δημοσιονομικής πολιτικής** με παράλληλη δημιουργία δημοσιονομικού χώρου (Fiscal space) για ενίσχυση των δημοσίων επενδύσεων που εξυπηρετείται από τους ΘΣ 2, 4, 6, 9 και 11.
- Η αντιμετώπιση της νέας κατάστασης και των **αναγκών βιωσιμότητας** στο χώρο των επιχειρηματικών μονάδων που εξυπηρετείται από τους ΘΣ 1, 2 και 3
- Η αντιμετώπιση της **φτώχειας** και της κατάστασης στην αγορά εργασίας που εξυπηρετείται από τους ΘΣ 8, 9, 10 και 11

B) Πρόοδος σε σχέση με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» - συμβολή του ΕΣΠΑ στην Κλιματική Αλλαγή (1)

Οι **στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»** και ο βαθμός επίτευξης τους είναι :

- **Επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη ως ποσοστό του ΑΕΠ - Στόχος 1,2% του ΑΕΠ**
  - **Επίτευξη : 80% του στόχου**
- **Ποσοστό απασχόλησης των ηλικιών 20 - 64 - στόχος : 70%**
  - **επίτευξη : 56,2%**
- **Πρόωρη εγκατάλειψη σχολείου - Στόχος: κάτω από 9,7%**
  - **Ο Στόχος έχει επιτευχθεί**
- **Ολοκλήρωση τριτοβάθμιας εκπαίδευσης - στόχος : 32%**
  - **Επίτευξη : 42%**
- **Μείωση των ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας - Στόχος μείωση κατά 450.000 άτομα**

B) Πρόοδος σε σχέση τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» - συμβολή του ΕΣΠΑ στην Κλιματική Αλλαγή (2)

- **Μείωση των ατόμων σε κατάσταση ή σε κίνδυνο φτώχειας - Στόχος μείωση κατά 450.000 άτομα**
  - **Ενεργειακή απόδοση - μείωση κατανάλωσης ενέργειας.**
    - **Ως προς την πρωτογενή κατανάλωση ενέργειας, ο στόχος για το 2020 είναι 24,7 Mtoe**
    - **Με βάση τα στοιχεία του 2015, η κατανάλωση βρίσκεται στους 23,7 Mtoe**
- **Μείωση των αερίων Θερμοκηπίου - Μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2020 σε 61,24 MtCO₂**
  - **το 2015 οι εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου είναι στους 44,52 MtCO₂**
- **Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας - 20% επί της μικτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας μέχρι το 2020**
  - **Μέχρι και το 2015 είχε καλυφθεί το 77% του στόχου**
  - **η σταθερή και σημαντική άνοδος της συμμετοχής των ΑΠΕ επί της τελικής κατανάλωσης ενέργειας επιβραδύνθηκε σημαντικά από το 2013 και μετά**

B) Πρόοδος σε σχέση τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» – συμβολή του ΕΣΠΑ στην Κλιματική Αλλαγή (3)

Κλιματική Αλλαγή

- Με το Ν. 4414/2016 (Α'149) εγκρίθηκε η **Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΕΣΠΚΑ)** και θεσμοθετήθηκε το Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή.
- Στο ΕΣΠΑ 2014 - 2020 το ποσό που θα κατευθυνθεί για τη στήριξη στους στόχους της κλιματικής αλλαγής εκτιμήθηκε σύμφωνα με τα εγκεκριμένα Προγράμματα σε **5,5 δις €** (σε όρους ΚΣ)
- Το ποσό αυτό κατανέμεται με σειρά βαρύτητας κυρίως στους Θεματικούς Στόχους 4, 5, 6, 7, 9, 3 και 1 των Προγραμμάτων Πρόγραμμα για την Αγροτική Ανάπτυξη, ΥΜΕΠΕΡΑΑ και ΕΠΑΝΕΚ

Γ) Πρόοδος σε σχέση με τους Θεματικούς Στόχους (1)

- Σημαντική εξέλιξη της ενεργοποίησης στο διάστημα **31.12.2016 - 30.06.2017** στους Θεματικούς Στόχους **1, 5, 6 10 και 11** σύμφωνα με τα δεδομένα των δημοσιευμένων προσκλήσεων

Ειδικότερα:

- ΘΣ1: από το 14,96% στο 48,73%
  - ΘΣ 5 από 38,79% σε 65,03%
  - ΘΣ 6 από 39,63% σε 60,13%
  - ΘΣ 10 από 37% στο 60,3% και
  - ΘΣ 11 από το 34% στο 69%
- Σταθερά ανοδική πορεία στην ενεργοποίηση των ΘΣ 4, 7, 8 και 9
  - Αργή εξέλιξη στην ενεργοποίηση των ΘΣ 2 και 3

Γ) Πρόοδος σε σχέση με τους Θεματικούς Στόχους (2)

- Σε όλα τα ΕΔΕΤ, σε επίπεδο **δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων** δεν υπάρχει σημαντική πρόοδος
- Η ενεργοποίηση καθυστέρησε λόγω :
  - των απαιτήσεων εκπλήρωσης των αιρεσιμοτήτων και των αυτοδεσμεύσεων
  - των δυσχερειών στην εφαρμογή του νέου ΠΣΚΕ
  - την εξελισσόμενη διαδικασία της επιχειρηματικής ανακάλυψης
  - το πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο των Κρατικών Ενισχύσεων που επηρεάζει την υλοποίηση των έργων στο πλαίσιο των Θεματικών Στόχων 1, 2, 3, και 4
- Σημαντική πρόοδος αναμένεται στην επίτευξη των στόχων των δεικτών με την ολοκλήρωση των έργων κυρίως στο πλαίσιο των ΘΣ 5, 6 και 7
- Πρόοδος παρουσιάζεται αναφορικά με τους δείκτες του ΕΚΤ λόγω της υλοποίησης εμπροσθοβαρών δράσεων στο πλαίσιο των ΘΣ 8, 9 και 10
- Υστέρηση αποτυπώνεται στην επίτευξη των στόχων του ΘΣ 11 που οφείλονται στον επανασχεδιασμό σημαντικών έργων του ΕΠ ΜΔΤ και την απαιτητική προετοιμασία των έργων του ΕΠΑΝΕΚ που είναι έργα της Κεντρικής Κυβέρνησης και συνιστούν δεσμεύσεις έναντι των Θεσμών ή απορρέουν από Διεθνείς Κανονισμούς και Συμφωνίες

Δ) Συντονισμός μεταξύ των ΕΔΕΤ και με άλλα χρηματοδοτικά μέσα

Για τον καλύτερο **συντονισμό** μεταξύ των ΕΔΕΤ και τη δημιουργία συναντίληψης μεταξύ των στελεχών συγκροτήθηκαν και λειτουργούν τα παρακάτω δίκτυα, ομάδες εργασίας και μηχανισμοί συνεργασίας και συντονισμού:

- Δίκτυο Αξιολόγησης των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ
- Δίκτυο συντονισμού για τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης
- Εθνικό Δίκτυο Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης
- Δίκτυο συντονισμού για δημόσιες συμβάσεις
- Ομάδα εργασίας για θέματα απλοποιημένου κόστους, Δίκτυο Συνεργασίας, για την Εθνική Στρατηγική κατά της Απάτης, Εθνικό Περιβαλλοντικό Δίκτυο, Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο

Άλλα σημεία συντονισμού :

- Συνέργειες με τον Ορίζοντα 2020 (H2020), Θέματα συντονισμού ΕΔΕΤ και Προγράμματος LIFE, Χρηματοδοτικός Μηχανισμός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (EOX), Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ), Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA), Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (AMIF)
- Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία - EaSi, Συμπληρωματικότητα CEF - ΕΔΕΤ
- Επίσης, δημιουργούνται σταθερά οι προϋποθέσεις μόχλευσης των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων. Έχουν ιδρυθεί τα παρακάτω χρηματοδοτικά ταμεία:
- Ταμείο Χαρτοφυλακίου (Ταμείο Επιχειρηματικότητας II), Ταμείο Χαρτοφυλακίου (Ταμείο Επιχειρηματικών Συμμετοχών-ΤΑΕΣΥΜ), Ταμείο Εξοικονομώ II

E) Εξελίξεις στην ολοκληρωμένη εδαφική προσέγγιση

- Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, 14 Επιχειρησιακά Προγράμματα επέλεξαν και έχουν ενεργοποιήσει τη χρήση των εργαλείων της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυση και της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης:
  - τα 13 ΠΕΠ και
  - το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητας, Επιχειρηματικότητας και Καινοτομίας
- Στα εγκεκριμένα ΠΕΠ προβλέπεται η εφαρμογή ΟΧΕ και ΟΧΕ - ΒΑΑ εντός συγκεκριμένων περιοχών
- Στο ΕΠΑΝΕΚ προγραμματίζει είτε η συμπληρωματική συνδρομή στη χρηματοδότηση των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ είτε μια νέα ΟΧΕ_ΒΑΑ
- Ο Θεματικός Στόχος που πρωτίστως συμμετέχει στις στρατηγικές ΟΧΕ είναι ο Θεματικός Στόχος 6 και ακολουθούν οι Θεματικοί Στόχοι 2, 7, 3, 4, 8, 9, 5 και 10
- Στις ΟΧΕ - ΒΑΑ και με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, διαπιστώνεται ότι υπάρχει σημαντική ενεργοποίηση καθώς περίπου το 94% του ΕΤΠΑ και το 91% του ΕΚΤ σε σχέση με τα προγραμματικά στοιχεία, έχει ενεργοποιηθεί
- Η ενεργοποίηση του εργαλείου των ΤΑΠΤΟΚ έχει ήδη δρομολογηθεί από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ λόγω της εμπειρίας που αποκτήθηκε στις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους.
- Έχει δρομολογηθεί η συμμετοχή του ΕΚΤ και του ΕΤΠΑ στην εφαρμογή του εργαλείου ΤΑΠΤΟΚ μέσω των ΠΕΠ

ΣΤ) Ενίσχυση ικανότητας των αρχών – μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης – ο ρόλος των εταιρών – οριζόντιες αρχές

1) Μέτρα για την ενίσχυση της ικανότητας των αρχών:

- ΣΔΕ (18 διαχειριστικές αρχές, 1 Αρχή πιστοποίησης, Για τις Αρχές αυτές η Αρχή Ελέγχου (ΕΔΕΛ) εξέδωσε Έκθεση και σχετική Γνώμη στις 6/11/2015 στα οποία αποτυπώνεται η συμμόρφωση των Αρχών αυτών με τα κριτήρια ορισμού σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 124 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013.)
- ΕΔΕΛ διενεργεί ελέγχους συστημάτων και ελέγχους πράξεων σύμφωνα με την εγκεκριμένη Στρατηγική Ελέγχου της.
- Καταπολέμηση της απάτης, εφαρμόζεται η Διαδικασία «ΔVIII_1: Αξιολόγηση Κινδύνων Απάτης».

2) Μέτρα για την ενίσχυση των δικαιούχων

- α) Οδηγοί, Υποδείγματα, Εγχειρίδια, Εργαλεία κλπ. (διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα της ΜΟΔ Α.Ε: www.mou.gr).
- β) Εκπαιδεύσεις/ενημερώσεις.
- γ) Πιλοτικές ενέργειες/εφαρμογές.

- Οι Διαχειριστικές Αρχές των ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 εκπονούν (2017) τα **Σχέδια Δράσης** Υποστήριξης των Δικαιούχων του οικείου ΕΠ σε συνέχεια της υπ' αριθμ. 71760/28.06.2017 επιστολής της ΕΑΣ (ΕΥΣΕ)
- Για τις δράσεις Κρατικών ενισχύσεων σημαντική συνεισφορά στην ικανότητα των Δικαιούχων να χρησιμοποιούν τα ΕΔΕΤ είναι η χρήση του **ειδικού τραπεζικού λογαριασμού** με τη μορφή «Ανοιχτού Καταπιστευτικού Λογαριασμού», Escrow Account

ΣΤ) Ενίσχυση ικανότητας των αρχών – μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης – ο ρόλος των εταίρων – οριζόντιες αρχές.

3) Μείωση διοικητικού φόρτου

- Εκδίδονται έτοιμα προς χρήση πρότυπα τεύχη και υποδείγματα για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων
- Προβλέπονται ευρέως ηλεκτρονικές διαδικασίες για την ενίσχυση της διαφάνειας και την εξοικονόμηση πόρων
- χρήση του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης/ΤΕΥΔ
- Καθίσταται υποχρεωτική η χρήση του ηλεκτρονικού συστήματος e-certis ,
- Μειώνεται ο διοικητικός φόρτος με την κατάργηση της υποχρέωσης δημοσίευσης της προκήρυξης στο ΦΕΚ από 23.5.2017, την σταδιακή κατάργηση δημοσίευσης της προκήρυξης στον μεν ημερήσιο τύπο μέχρι 31.12.2017 στον δε τοπικό και περιφερειακό τύπο μέχρι 31.12.2020 και την κατάργηση λοιπών πρόσθετων υποχρεώσεων δημοσιότητας (μέχρι 31.12.2020)
- Έχει συσταθεί και λειτουργεί η Αρχή Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών (ΑΕΠΠ) η οποία έχει ως έργο την επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης των δημοσίων συμβάσεων

ΣΤ) Ενίσχυση ικανότητας των αρχών – μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης – ο ρόλος των εταίρων – οριζόντιες αρχές

4) Ο ρόλος των εταίρων

Μέσα στο 2015 σύμφωνα με τα άρθρα 23 και 24 του Ν. 4314/2014 καθώς και τα άρθρα 47,48,49 και 110 του Κανονισμού ΕΕ 1303/2013, **συγκροτήθηκαν όλες οι Επιτροπές Παρακολούθησης** των ΕΠ και του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 και καταρτίστηκε ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας τους, ο οποίος εγκρίθηκε από τους εταίρους των Επιτροπών.

Άλλες εστιασμένες μορφές εταιρικής στο πλαίσιο υλοποίησης των ΕΠ και του ΕΣΠΑ 2014 - 2020

- Η εταιρική στο πλαίσιο της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης (RIS)
- Η εταιρική στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων (ΟΧΕ)
- Η εταιρική στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και των μεταφορών
- Η εταιρική στην εφαρμογή των πολιτικών της ισότητας των φύλων και της προσβασιμότητας
- Εταιρική - Στρατηγική επικοινωνίας και πληροφόρησης
- Εταιρική σε επιμέρους τομείς πολιτικής και δράσεων των ΕΠ

5) Οριζόντιες αρχές

Η προώθηση της **ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών**, η μη διάκριση και οι αρχές της **προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες** και της **Βιώσιμης Ανάπτυξης** εξειδικεύονται προγραμματικά στις ενότητες 1.5.2 και 1.5.3 του ΕΣΠΑ 2014-2020 και λαμβάνονται υπόψη σε όλα τα στάδια της **προετοιμασίας** και της **εφαρμογής** των Προγραμμάτων

Ζ) ΠΑΝ

- ❖ Στον άξονα προτεραιότητας 3 του ΕΠΑΝΑΔΒΜ 2014-2020 ο π/υ του ανέρχεται σε **451,8 εκ. €**
- ❖ Έχει εξειδικευτεί το **85%** του Άξονα Προτεραιότητας
- ❖ Έχουν εκδοθεί **6 προσκλήσεις** με π/υ 220,2 εκ. € - **49%** του προϋπολογισμού του Άξονα Προτεραιότητας
- ❖ Έχουν ενταχθεί **6 Πράξεις** με π/υ 219,3 εκ. € - **48,5%** του προϋπολογισμού του Άξονα Προτεραιότητας
- ❖ Οι **Νομικές Δεσμεύσεις** των ενταγμένων Πράξεων ανέρχονται στα 195,1 εκ. € - **43%** του π/υ του Άξονα Προτεραιότητας
- ❖ Οι **καταχωρημένες δαπάνες** στο ΟΠΣ ανέρχονται στα **125,3 εκ. €**
- ❖ Το **ποσοστό απορρόφησης** στο **28%**

- ❖ Η **αξιολόγηση** της στρατηγικής κατέδειξε ότι οι δράσεις αποτέλεσαν στοχευμένες παρεμβάσεις ποιοτικής προσφοράς, προσαρμοσμένες στις ανάγκες της εκάστοτε ομάδας- στόχου στην κατεύθυνση επίτευξης μιας **δομημένης πορείας εισόδου των ανέργων νέων στην αγορά εργασίας**

- ❖ Η πρακτική του «κουπονιού» λειτούργησε καταλυτικά στην επιτάχυνση των διαδικασιών υλοποίησης μέσω της μείωσης του διαχειριστικού βάρους

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

